

Samed Karagöz

samedkaragoz@gmail.com

ŞU BİZİM HEGEMONYA MESELESİ

13 Temmuz 2018

A

Rövanşist duygularla mevcudu yıkmaya çalışarak o birikimi görmezden gelerek yapılacak her hamle bizi daha da geriye götürecektir

Daha önce bu satırlarda ve başka mecralarda defaatle kültürel hegemonya konusuna dair düşüncelerimi yazdım, tekrar tekrar benzer şeyleri yazmak bazen iyi olabilir. Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Türkiye’de kültür ve sanat alanında bir hegemonya vardır. “Bizim” tarafın yanlış anladığı hususla söze başlamakta fayda var. Kültürel hegemonya tabiri işin gerçek boyutunu perdeleyen, gölgeleyen bir tanımlama. Esas mevzu sanat alanındaki gelişmelerle alakalı. Sanattan kastım: Edebiyat, sinema, plastik sanatlar, tiyatro. Yoksa “kültürel hegemonya” konusunda fikir yürüten arkadaşların belirttiği gibi medyanın kendisi doğrudan bu konuyla alakalı değil. Sorunun temeli çok daha derinlerde. Bu alanda çok ciddi akademik çalışmaların yapılması gerekiyor. Bu araştırmaların temel konusu Türkiye 1. Cihan Harbi’nden sonra sömürge olarak kalmamasına rağmen, sömürgeciler kalsaydı yapılacak şeylerin hayata geçmesi olmalı. Sorunu doğru teşhis edemezsek, tedaviyi uygulamanın imkanı olmayacaktır kanaatimce.

Kültür ve sanat hayatımızın doğal akışından çıkmış olmasını artık geri almanın mümkünatı yok. Ne eski alfabemize kavuşabiliriz ne de eski sanatlarımıza. Bugün onlara kavuşsak bile artık bir anlam ifade etmeyecekler. “Geleneksel” ya da “gelenekli” sanatların içinde bulunduğu açmaz da bu zaten. Eskiye tekrarlamak bize bir şey katmaz, köklerine bağlı ama bugüne hitap eden eserler ortaya konulmalı. Rövanşist duygularla mevcudu yıkmaya çalışarak, o birikimi görmezden gelerek yapılacak her hamle bizi daha da geriye götürecektir. Örnek verirsek daha da anlaşılır olacaktır diye tahmin ediyorum. Belirli bir ideolojik grubun düzenlediği, kendinden olmayanı yok sayan Tüyük Kitap Fuarı’nı ele alalım. Bu fuarı kapatmaya çalışmak, etkinliklerini kısıtlamaya çabalamak kimseye bir şey kazandırmayacaktır. Bunun yerine yapılması gereken, eğer bu durumdan rahatsız olanlar varsa, bir araya gelerek kendi arzularına ve görüşlerine daha uygun başka bir fuar yapmak olmalıdır. Nitekim CNR’da düzenlenen kitap fuarı da görebildiğim kadarıyla bu endişenin, bu rahatsızlığın ürünü olarak ortaya çıktı. Bu sadece bir örnek, bunun gibi başka pek çok olay var. Ama hepsine “alternatif” üretildiğini sanmıyorum. Yeditepe Bienali’nin neye karşılık geldiğini/ geleceğini, eğer devamı gelirse, ilerleyen yıllarda daha net anlayabileceğiz. Son olarak tepeden inme bir şekilde “Efendiler! Buna sanat derler” yaklaşımının toplumda bir karşılığının olacağını, devam ettirilebilir olacağını düşünmüyorum.

Yolun açık olsun Osman!

Osman Doğan 25 yaşında pırıl pırıl bir yönetmen. İlk filmi “Güvercin Hırsızları” dünya prömiyerini Uluslararası Saraybosna Film Festivali’nde yapacak ve festivalin ana yarışmasında da yer alacak. Ayrıca Venedik Film Festivali’nden de haber bekliyor. 37. Uluslararası İstanbul Film Festivali - Köprüde Buluşmalar bölümünde yer alan “Güvercin Hırsızları”, burada “Work In Progress” bölümünde yarışarak dağıtım garantisi ve dağıtım sırasında tanıtım desteği veren Başka Sinema Ödülü’nün sahibi olmuştu. Daha ilk filmiyle adından bolca söz ettirecek Osman Doğan’a yolun açık olsun demek istiyorum. Türk sineması yeni bir yönetmen kazandı. Kültürel-sanatsal hegemonyayı anlayabilmek için Doğan’ın Saraybosna Film Festivali’nde yarışacak olmasıyla alakalı haberin hangi mecralarda çıktığına, çıkmadığına bakmak epey faydalı olacaktır.